

УДК 378.147:37:025

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/29.209535>**Тетяна КРАВЦОВА,**

orcid.org/0000-0002-6892-3739

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
(Кропивницький, Україна) tankrava@gmail.com

РЕСУРСНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТЬЮТОРСЬКОГО СУПРОВОДУ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТИ

Проблема тьюторського супроводу майбутніх магістрів освіти заслуговує на особливу увагу, тому що освітні програми підготовки майбутніх педагогів передбачають великий обсяг вибіркових навчальних дисциплін, самостійної роботи, виконання самостійного науково-дослідного дослідження. Метою дослідження є розкриття особливостей тьюторського супроводу майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки з позицій ресурсного підходу.

У статті розглянуті зміст понять «ресурсний підхід», «педагогічний супровід», «тьюторський супровід». Охарактеризовано власне розуміння тьюторського супроводу індивідуальної освітньої траєкторії майбутнього магістра освіти, під яким я розумію суб'єкт-суб'єкту взаємодію студента та викладача-тьютора, яка передбачає проектування студентом власної освітньої та професійно-педагогічної діяльності на основі системної діагностики особистісних, освітніх і професійно-педагогічних потреб, запитів, цілей, наявних внутрішніх і зовнішніх ресурсів, актуальних і потенційних можливостей, здійснюється завдяки активності, усвідомленості самостійного, свідомого вибору, має визначені освітні та часові показники і критерії, спрямовується на підтримку професійної самореалізації, реалізації професійних та особистісних прагнень, розробку життєвої траєкторії.

Визначено ключові аспекти в організації тьюторського супроводу, до яких віднесено врахування потреб та інтересів, здібностей і потенційних можливостей у процесі професійної підготовки майбутніх магістрів освіти; створення умов для залучення всіх ресурсів майбутніх педагогів до різних видів діяльності, які сприятимуть професійному розвитку та саморозвитку; високий рівень тьюторської компетентності викладачів закладів вищої освіти. Визначено етапи тьюторського супроводу майбутніх магістрів освіти: цілепокладання, діагностико-мотиваційний, проектувально-діяльнісний, рефлексивно-коригувальний.

Ключові слова: ресурсний підхід, ресурси, професійний розвиток, педагогічний супровід, тьюторська діяльність, тьюторський супровід

Tetiana KRAVTSOVA,

orcid.org/0000-0002-6892-3739

Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor of Pedagogy and Management of Education Department
of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University
(Kropyvnytskyi, Ukraine) tankrava@gmail.com

RESOURCE APPROACH TO THE ORGANIZATION OF TUTORIAL SUPPORT FOR FUTURE MASTERS OF EDUCATION

The problem of tutoring of future masters of education deserves special attention, because educational training programs for future teachers provide a large amount of elective courses, independent work, and independent research. The purpose of our study is to reveal the special features of tutoring of future teachers in the process of professional training from the standpoint of the resource approach.

The article considers the content of the concepts of resource approach, pedagogical support, and tutoring. Our own understanding of tutor support of individual educational trajectory of the future master of education is described, by which we mean subject-subject interaction of student and tutor-teacher, which provides design of student's own educational and professional-pedagogical activity, based on systematic diagnostics of personal, educational and professional and pedagogical needs, requests, goals, available internal and external resources, current and potential opportunities, through activity, awareness of independent, conscious choice has definite educational and temporal indicators and criteria, and aims to support professional self-realization of professional and personal aspirations, and develop life trajectory.

The key aspects in the organization of tutoring are identified, which include: taking into account the needs and interests, abilities and potential opportunities in the process of professional training of future masters of education; creating conditions for attracting all the resources of future teachers to various activities that will promote professional development and self-development; high level of tutoring competence of teachers of higher education institutions. The stages of tutoring of future masters of education are determined: goal setting, diagnostic-motivational, design-activity, and reflexive-corrective.

Key words: resource approach, resources, professional development, pedagogical support, tutoring, tutoring support.

Постановка проблеми. Потреби сучасного суспільства та зміщення акцентів у професійній підготовці майбутніх педагогів потребує впровадження тьюторського супроводу, спрямованого на створення умов і використання всіх ресурсів, які й забезпечать реалізацію їх потреб у безперервному професійно-особистісному зростанні. Тому виникає потреба в удосконаленні умов організації освітнього процесу в закладах вищої освіти, що сприятимуть формуванню в майбутніх магістрів освіти механізмів саморозвитку і самореалізації, формуванню здатності використовувати індивідуальні та соціальні ресурси, особистісний потенціал і потенціал закладу освіти.

Проблема тьюторського супроводу майбутніх магістрів освіти стає актуальною, оскільки професійний розвиток вчителя, викладача залежить від ефективного використання внутрішнього і зовнішнього ресурсного потенціалу, а без використання фахівцями інформаційних, соціально-економічних, психологічних ресурсів не можлива ефективна освітня діяльність.

Проблема тьюторського супроводу майбутніх магістрів освіти заслуговує на особливу увагу, тому що освітні програми підготовки майбутніх педагогів передбачають великий обсяг вибіркового навчальних дисциплін, самостійної роботи, виконання самостійного науково-дослідного дослідження. За таких умов ефективно організований тьюторський супровід навчальної діяльності та супровід професійного розвитку майбутнього магістра освіти створює можливості для ефективного використання індивідуального потенціалу та ресурсів освітнього середовища закладу вищої освіти.

Аналіз досліджень. В сучасних наукових дослідженнях проблеми педагогічного супроводу майбутніх педагогів відображено Т. Анохіним, Є. Зеєром, Л. Митиною, І. Семененко, І. Якиманською та іншими. До проблеми тьюторського супроводу фахівців у закладах освіти зверталось чимало авторів, зокрема у працях В. Бикова, А. Бойко, Н. Дем'яненко, Н. Жевакіної, С. Іващенко, Л. Кайданової, Т. Ковальнової, О. Літовки, Л. Семеновської, В. Осадчого, К. Осадчої та інших.

Різні аспекти організації тьюторського супроводу в закладах вищої освіти розкрито науковцями А. Бойко, Н. Дем'яненко, С. Головка, С. Подпльотою, Т. Перезовною, І. Семенко, Л. Семеновською та іншими. Так, дослідниця Л. Семеновська здійснила методичний аналіз реалізації тьюторського супроводу у процесів вивчення педагогічних дисциплін (Семеновська, 2014.).

У праці С. Головка охарактеризовано сутність тьюторського супроводу як педагогічної діяльності, спрямованої на виявлення та розвиток освітніх інтересів і мотивів, знаходження освітніх ресурсів для створення індивідуальної освітньої програми, задоволення освітніх потреб (Головка, 2019:). І. Зарішняк охарактеризовано особливості тьюторської діяльності в контексті взаємодії суб'єктів освітнього процесу (Зарішняк, 2020).

С. Микитюк здійснив аналіз методичного забезпечення тьюторської діяльності та виділив групи ресурсного забезпечення (нормативно-організаційне, інструктивно-методичне, навчально-ресурсне), розкрив особливості їх створення у вищому педагогічному навчальному закладі (Микитюк, 2012: 111–119]. Проте залишається недосить висвітленим питання ресурсного підходу до організації тьюторського супроводу майбутніх магістрів освіти

Метою статті є розкрити особливості тьюторського супроводу майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки з позицій ресурсного підходу.

Виклад основного матеріалу. Здійснений аналіз праць В. Гриньової, В. Лозової, Л. Мітної, С. Микитюка, Л. Нестерова, М. Ситнікова дає змогу дійти висновку, що ресурсний підхід у науково-педагогічних дослідженнях розглядають як невід'ємний складник процесу підготовки майбутнього педагога у вищих навчальних закладах. На думку дослідниці О. Дубасенюк, ресурсний підхід забезпечує можливість дослідити характер взаємодії об'єктів, різних за своєю природою. Це дає можливість описати відповідні вимоги в термінах однієї мови, які накладаються зовнішнім середовищем на систему, і враховувати внутрішні можливості системи, які відповідають таким вимогам, та дозволяє ввести обмеження на різноманіття потенційно здійснених варіантів взаємодії систем (Дубасенюк, 2015: 27).

Як стверджує С. Микитюк, ресурсний підхід у підготовці майбутнього вчителя забезпечує подальший розвиток і втілення концепції особистісно-орієнтованої професійної підготовки майбутнього фахівця, оскільки спрямований на глибоке пізнання людиною себе, власних потенційних можливостей, реалізація яких задовольняє прагнення людини до максимально повної самореалізації в професії (Микитюк, 2013: 236). Тому ресурсний підхід дозволить майбутньому магістру освіти пізнати самого себе, максимально самореалізуватися.

В. Лозова (Лозова В., 2012: 180) ресурсний підхід розглядає як сукупність технологій, способів,

прийомів забезпечення, виявлення й використання ресурсів і розвитку потенціалів особистості з метою підвищення ефективності різних видів її діяльності, організації спілкування та стимулювання суб'єкта до самореалізації. Враховуючи позицію В. Лозової, виявлення і використання ресурсів майбутнім магістром освіти сприятиме формуванню у нього здатності до розуміння власних потенційних можливостей, сприятиме максимальній ефективності особистості педагога у процесі професійної діяльності.

Зауважу, що саме студентоцентроване навчання у закладах вищої освіти передбачає створення організаційно педагогічних умов, які дозволяють кожному студенту використовувати ресурси для максимально успішного професійного розвитку. Тому до таких умов я відношу впровадження тьюторського супроводу майбутніх магістрів освіти у процесі професійної підготовки.

Обґрунтовуючи зміст тьюторського супроводу майбутніх магістрів освіти, доцільно з'ясувати, що охоплює категорії «педагогічний супровід» і «тьюторський супровід». Т. Ковальова зазначає, що робота педагогів як тьюторів (тьюторська діяльність) є педагогічною щодо індивідуалізації освіти, спрямованою на віднаходження й розв'язання мотивів та інтересів здобувача освіти (учня, студента, слухача, групи осіб), підбір освітніх ресурсів для забезпечення індивідуальної освітньої програми, формування навчальної та освітньої рефлексії підопічного (Ковалева, 2010: 8). Враховуючи зазначене, зміст тьюторської діяльності відображає ресурсний підхід, зокрема в контексті максимального використання всіх освітніх ресурсів для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

У попередніх дослідженнях мною було обґрунтовано «педагогічний супровід як цілеспрямовану, безперервну суб'єкт-суб'єктну взаємодію педагогів і студента, яка спроектована на основі системної діагностики інтересів, здібностей, прагнень майбутнього фахівця та здійснюється через створення умов для розкриття й реалізації особистісного потенціалу останнього в середовищі закладу вищої освіти на всіх етапах безперервної освіти завдяки набуттю ним досвіду самостійного й відповідального розв'язання актуальних проблем розвитку й саморозвитку, що постають у процесі професійної підготовки (Краснощок, 2019: 42).

На подібних позиціях стоїть С. Микитюк, який наголошує, що тьюторський супровід відображається в активізаційній суб'єкт-суб'єктній взаємодії зі студентами (слухачами, учнями), діяльність яких полягає в наданні порад, консультацій, інди-

відуальних вказівок і фасилітації усвідомленого навчання (Микитюк, 2012: 113). Слід вказати, що вагомого значення набувають особливості та характер саме суб'єкт-суб'єктної взаємодії між викладачем і студентом, які характеризуються співрозумінням, співпрацею та співтворчістю.

Майбутній магістр освіти як суб'єкт освітньої діяльності знаходиться під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх ресурсів, тому саморозвиток особистості студента слід розглядати як свідомий процес особистісного становлення з метою ефективної самореалізації на основі внутрішньо значущих прагнень і зовнішніх впливів. На мою думку, суб'єктна позиція студента буде виявлятися за умови самостійного визначення цілей, завдань та мети індивідуальної траєкторії, вибору шляху досягнення цілей, зіставлення її зі своїми можливостями та здібностями, дотримання основних етапів, передбачених вибраною індивідуальною програмою, самооцінці виконаної роботи. Отже, для здійснення вільного і відповідального вибору необхідно сформулювати здатність у студента бачити і сприймати зовнішні та внутрішні ресурси розвитку та саморозвитку, спрогнозувати наслідки своїх виборів.

Аналізуючи суб'єкт-суб'єктний характер тьюторського супроводу майбутніх магістрів освіти, доречно врахувати підхід В. Толочка до класифікації ресурсів, заснованих на «суб'єкт-суб'єктній» і «суб'єкт-об'єктній взаємодії»: 1) позасуб'єктні актуальні ресурси (фізичні, історичні, економічні умови, «матеріальна» культура); 2) міжсуб'єктні потенційні ресурси (продукти діяльності інших людей, ідеї, технології, норми); 3) інтрасуб'єктні ресурси – індивідуальні ресурси психофізіології та організму людини; 4) інтерсуб'єктні ресурси, створювані при активній взаємодії суб'єкта з іншими суб'єктами як самі відносини, так і породжувані ними ефекти (Толочек, 2008: 155–161). Аналізуючи зазначений вище підхід до класифікації ресурсів, у процесі тьюторського супроводу майбутніх фахівців доцільно враховувати як актуальні ресурси, так і потенційні, оскільки саме аналіз та знання потенційних ресурсів дозволить забезпечити успішність майбутньої педагогічної та науково-педагогічної діяльності, оскільки діяльність, як і вибір ресурсів діяльності, поза суб'єктом не можливі.

Узагальнюючи викладене, зазначу, що розуміння та наявність ресурсів майбутнього магістра освіти відбувається через залучення до різних видів діяльності у процесі професійної підготовки. Так, внутрішні ресурси виявляються на психічному і фізіологічному станах особистості

майбутнього педагога. У процесі тьюторського супроводу майбутній магістр освіти підводиться до розуміння загальних і специфічних ресурсів, які відображаються у професійному та особистісному потенціалі, і реалізується завдяки активному залученню студентів до наукової, педагогічної, організаційної, виховної діяльності.

Зауважу, що можливості розвитку суб'єктних ресурсів відображаються у процесі спеціально організованої навчальної і професійної діяльності та сформованого освітнього середовища закладу вищої освіти. Отже, на кожному етапі взаємодії викладача-тьютора зі студентом важливо сфокусувати увагу на організації студентом власної активності, узгоджувати її з вимогами професійної та навчальної діяльності, оскільки завдяки активності особистості реалізуються потенційні можливості, що надає ресурсному підходу прогностичної спрямованості професійного розвитку майбутніх педагогів.

Подібних позицій дотримується Т. Ковальова, вказуючи, що тьюторський супровід – це «рух тьютора разом із особистістю тьюторанта, яка змінюється поруч із тьюторантом, які разом розробляють і реалізують свою персональну індивідуальну освітню програму» (Ковальова, 2010: 8). Тому виникає потреба в активному включенні майбутніх магістрів освіти до різних видів навчальної та професійної діяльності, передбачених індивідуальною освітньою програмою.

Загалом під тьюторським супроводом індивідуальної освітньої траєкторії майбутнього магістра освіти я розумію суб'єкт-суб'єктну взаємодію студента та викладача-тьютора, яка передбачає проектування студентом власної освітньої та професійно-педагогічної діяльності на основі системної діагностики особистісних, освітніх і професійно-педагогічних потреб, запитів, цілей, наявних внутрішніх і зовнішніх ресурсів, актуальних та потенційних можливостей, що здійснюється завдяки активності, усвідомленості самостійного, свідомого вибору, має визначені освітні та часові показники і критерії, спрямовується на підтримку професійної самореалізації, реалізації професійних та особистісних прагнень, розробку життєвої траєкторії.

Цінною є думка В. Розіна, який тьюторський супровід характеризує як «новий вид педагогічних відносин на основі знань про людину, створення антропологічних практик, які допоможуть вести супроводжуваного, який є посередником між суспільством і суб'єктом» (Розін, 2014: 56).

Наявні погляди щодо такого розуміння тьюторського супроводу майбутніх фахівців надають ваго-

мого значення для ресурсів сучасного освітнього простору (соціокультурний простір ЗВО, особистість викладача (компетентність, знання, рівень професійної культури), засоби масової інформації, технічні засоби навчання, підручники, лабораторії), оскільки випускник закладу вищої освіти, не маючи певних компетентностей, не в змозі оцінити наявні ресурси для повної самореалізації.

Згідно з уявленнями В. Толочек, феномен ресурсів породжується внаслідок унікального поєднання умов зовнішнього і внутрішнього середовища, і надзвичайно важливу роль у цих процесах відіграють інші люди (Толочек, 2017: 17). На думку вченого, найбільш благодатними щодо актуалізації умов внутрішнього і зовнішнього середовищ суб'єкта як ресурсів можуть бути не короткострокові, не формальні, а тривалі і глибокі міжособистісні і міжсуб'єктні взаємодії людей, орієнтованих на важливі професійні досягнення (Толочек, 2017: 20).

До таких ресурсів я відношу і особистість викладача, здатного здійснювати тьюторський супровід, налагоджувати із майбутнім магістром освіти тривалі міжособистісні відносини, побудовані на спільній системі цінностей, здатного проектувати та планувати індивідуальний освітній маршрут і реалізовувати на практиці здатність до формування індивідуальної освітньої траєкторії, спрямованої на розвиток сутнісних сил і здібностей студента, що включає проектування життєвих і професійних стратегій, здатного підвести до розуміння і осмислення здобувачем освіти власних можливостей, оцінювати особистісні якості і досягнення, які можливо реалізувати в процесі професійної підготовки в закладі вищої освіти та професійно-педагогічної діяльності.

У процесі взаємодії суб'єктів тьюторської діяльності викладач розширює свій досвід, підвищує рівень тьюторської компетентності, що дозволяє якісно підвищувати продуктивність участі студентів у науковій, педагогічній і громадській діяльності, забезпечує ефективне використання ресурсів, здійснює формування загальних і професійних компетентностей. Ключовими аспектами в організації тьюторського супроводу є:

- 1) врахування потреб та інтересів, здібностей і потенційних можливостей у процесі професійної підготовки майбутніх магістрів освіти;
- 2) створення умов для залучення всіх ресурсів майбутніх педагогів до різних видів діяльності, що сприятимуть професійному розвитку та саморозвитку;
- 3) високий рівень тьюторської компетентності викладачів закладів вищої освіти.

На основі ресурсного підходу пропоную здійснювати тьюторський супровід майбутніх магістрів освіти. Умовно можна виокремити 4 етапи тьюторського супроводу майбутніх педагогів в умовах середовища закладу вищої освіти. На етапі цілепокладання з передбаченого налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача з майбутнім магістром освіти, що включає постановку мети і завдань індивідуальної освітньої траєкторії в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти на період навчання за магістерськими освітніми програмами. Цей етап включає аналіз пізнавальних, професійних, наукових інтересів майбутнього педагога, фіксацію актуальних здатностей і схильності, демонстрацію перспективи спільної діяльності та попередній моніторинг результатів діяльності за умови використання наявних і потенційних ресурсів.

Майбутньому магістру освіти важливо усвідомити необхідність використання того чи іншого ресурсу, оскільки виявляється інтерес чи не виявляється до професійно-педагогічної діяльності. Важливим аспектом є аналіз цінностей та якостей окремо взятого студента, враховуючи які студент усвідомлює, що саме йому необхідно отримати у процесі професійної підготовки, як це узгоджується з його особистими і професійними цілями.

На цьому етапі викладач має демонструвати здатність підтримувати власну та професійну саморефлексію, допомагати рефлексувати щодо цілей і завдань професійного розвитку та саморозвитку, працювати зі здобувачем педагогічної освіти над розумінням його ресурсів, можливостей, підтримувати в усвідомленні і використанні власного потенціалу, підводити до того, щоб студент був здатним самостійно знаходити альтернативні варіанти діяльності та необхідні ресурси для її виконання.

Діагностико-мотиваційний етап передбачає аналіз актуальних і потенційних особистісних та професійних ресурсів, визначення напрямів саморозвитку і професійно-педагогічних, освітніх ресурсів, зокрема ресурсів формальної та неформальної освіти, комунікативних, інформаційних ресурсів.

У цьому дослідженні я враховую підхід А. Ушакова до класифікації ресурсів процесу професійного розвитку, серед яких він виокремлює такі групи: програмно-технічні, інформаційно-освітні, соціально-комунікативні, науково-методичні ресурси. Група програмно-технічних ресурсів включає технічне і програмне забезпечення для підтримки освітнього процесу, його автоматизації в умовах інформаційно-технічної інфраструктури

освітнього середовища. Інформаційно-освітні ресурси включають довідкові системи, освітні портали, електронні бібліотеки, тренажери, навчальні інтерактивні програми, мультимедійні засоби й інші електронні ресурси освітнього середовища. Соціально-комунікативні ресурси спрямовані на взаємодію між учасниками освітнього процесу. Науково-методичні ресурси створюють можливості реальної та віртуальної участі в науковому практичних конференцій і семінарах, підвищенні кваліфікації (Ушаков, 2015).

На цьому етапі викладач отримує можливість індивідуально разом зі студентом виокремити ті групи ресурсів та окремі ресурси, які сприятимуть більш якісному та швидкому досягненню поставлених освітніх, наукових, професійних цілей на першому етапі, професійному зростанню та підвищенню персональної ефективності, забезпечать продуктивність освітньої діяльності, поліпшать здатність майбутнього педагога використовувати та швидко й ефективно реагувати в різних життєвих і професійних ситуаціях, демонструвати гнучкість і адаптивність до змін в освітньому процесі та освітньому середовищі.

Проектувально-діяльнісний етап передбачає проектування майбутнім педагогом власного індивідуального освітнього маршруту та здійснення різних видів діяльності на основі максимального використання внутрішніх і зовнішніх ресурсів відповідно до поставлених цілей. Доцільно врахувати думку С. Микитюка, що за умови впровадження технології тьюторської діяльності навчальні матеріали використовують різні канали сприйняття, забезпечують управління пізнавальною діяльністю слухачів, створюють умови для залучення студентів до діяльності, стимулюють запам'ятовування, мислення, роздуми, аналіз, застосування знань у професійній діяльності, сприяють вираженню суб'єктності, ініціюють студентів до взаємодії з колегами та тьюторами, спонукають до створення власних освітніх продуктів, забезпечують рефлексію професійної та навчальної діяльності, надають можливість зворотного зв'язку (Микитюк, 2013: 18).

На цьому етапі основна мета супроводу полягає у формуванні в майбутніх педагогів професійно-педагогічної позиції, здатності до знаходження власних стратегій успіху, спонуканні студентів до активного освоєння майбутньої професії, залученні до професійно-педагогічного співтовариства (заклади середньої освіти, заклади вищої освіти, науково-педагогічні спільноти).

Можна виділити дві позиції майбутнього педагога щодо ставлення до професійно-педагогічного

співтовариства. Так, враховуючи особистісні та професійні ресурси, можна пасивно спостерігати за діяльністю педагогічної спільноти: бути учасником онлайн спільнот у соціальних мережах, читати спеціалізовану літературу, відвідувати науково-практичні конференції, майстер-класи. Студент, який демонструє активну позицію, виступає на конференціях, активно бере участь у громадській діяльності закладу освіти.

Тому викладач-тьютор має максимально познайомити та залучати майбутнього педагога до участі з ресурсами професійного співтовариства, зорієнтувати студента в ньому, організувати практику майбутньої педагогічної діяльності, спонукати до обміну досвідом із колегами, участі в конференціях, тренінгах, створення власних методичних розробок, проєктів. Такими ресурсами для майбутнього педагога можуть виступати спільноти освітян EdCamp Ukraine, «На Урок», «Інша освіта», «Весосвіта», тренінги, майстер-класи, фестивалі одноденні чи тижневі семінари та вебінари з проблематики сучасної освіти (критичне мислення, методи фасилітації в сучасній освіті); конференції, групові дискусії.

Рефлексивно-коригувальний етап включає рефлексію та коректувальні дії індивідуальної траєкторії майбутнього магістра освіти, корекцію

та аналіз внутрішніх ресурсів, моніторинг якісних особистісних і професійних змін, які потребують додаткового розвитку для успішної реалізації поставлених цілей, моніторинг системи заходів і ресурсів, що забезпечать професійний розвиток. На цьому етапі доречно підводити студента до відповідального прийняття рішення щодо вибраної індивідуальної траєкторії або її зміни, які будуть спрямовані на посилення зв'язків освітнього середовища закладу вищої освіти з професійним середовищем і професійно-особистісним розвитком.

Висновки. Отже, ресурсний підхід до тьюторського супроводу відображається в самій тьюторській діяльності, де ресурсом є особистість викладача-тьютора та освітнє середовище закладу вищої освіти. Зазначу, що організований тьюторський супровід (вчителів, викладачів) має на меті розвиток майбутніх магістрів освіти як суб'єктів педагогічної діяльності, що виявляється в усвідомленні майбутніми педагогами процесу і результату освітньої діяльності як ресурсу особистісного розвитку, в здатності усвідомлювати внутрішні і зовнішні, актуальні та потенційні ресурси та ефективно їх використовувати для досягнення власних освітніх, життєвих цілей і майбутньої професійно-педагогічної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Головка С., Головка О., Мелещенко Л. Тьюторський супровід як ресурс модернізації освітнього процесу закладу вищої освіти. Гуманізація навчально-виховного процесу. № 5 (97). 2019. С. 114–123.
2. Дубасенюк О. А. Акмеологічний підхід як стратегічний орієнтир особистісно-орієнтованої педагогічної освіти. Проблеми освіти : збірник наукових праць. 84, 2015. С. 25–30.
3. Зарішняк І. М. Тьюторство як педагогічне явище. Cherkasy University Bulletin: Pedagogical Sciences. (4). 2020. С. 10–17.
4. Ковалева Т. М. Матеріали курсу «Основы тьюторского сопровождения в общем образовании» : лекции 1-4. Москва, 2010. 56 с.
5. Краснощок І. П., Кравцова Т. О. Педагогічний супровід самореалізації майбутніх фахівців. Рідна школа. № 2. 2019. С. 34–39.
6. Микитюк С. О. Ресурсний підхід в організації тьюторської діяльності у вищому педагогічному навчальному закладі. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. (39). 2012. С. 111–119.
7. Микитюк С. О. Ресурсний підхід як основа розвитку потенціалів особистості майбутнього вчителя. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. (8). 2013. С. 235–243.
8. Наукові підходи до педагогічних досліджень : колективна монографія. / За заг. ред. д. пед. наук, професора, члкор. НАПН України В. І. Лозової, 2012. 348 с.
9. Розин В. М. Конструирование и природа индивидуализации. Москва; Тверь : СФК-Офис, 2014. 290 с.
10. Семеновська Л. Методичні аспекти реалізації тьюторського супроводу вивчення педагогічних дисциплін. Естетика й етика педагогічної дії. 2014. Вип. 8. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4492/1/Semenovska.pdf>.
11. Толочек В. А. Интересуьектные, интрасуьектные и внесуьектные ресурсы профессиональной успешности. Вестн. университета (Государственный университет управления). 2008. № 2 (40). С. 155–161.
12. Толочек В. А. Феномен «ресурсы»: стадии и ситуации актуализации условий среды как ресурсов. Известия Саратовского университета. Новая серия. Серия Акмеология образования. Психология развития. 6.1 (2017). С. 15–20.
13. Ушаков А. А. Ресурсный потенциал интегративной образовательной среды педагога. Интернет-журнал «НАУКОВЕДЕНИЕ». Том 7, № 4 (2015). <http://naukovedenie.ru/PDF/113PVN415.pdf> (доступ свободный). Загл. с экрана. Яз. рус., англ. DOI: 10.15862/113PVN415.

REFERENCES

1. Holovko S., Holovko O., Meleshchenko L. (2019). Tiutorskyi suprovid yak resurs modernizatsii osvithnoho protsesu zakladu vyshchoi osvity. [Tutoring support as a resource for educational process modernization of the establishments of higher education]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu. № 5 (97)*. S. 114–123 [in Ukrainian].
2. Dubaseniuk O. A. (2015). Akmeolohichni pidkhid yak stratehichniy oriientyr osobystisno-oriientovanoi pedahohichnoi osvity. [Acmeological approach as a strategic guiding line of personality-oriented pedagogical education]. *Problemy osvity : zbirnyk naukovykh prats. 84*. S. 25–30 [in Ukrainian].
3. Zarishniak I. M. (2020). Tiutorstvo yak pedahohichne yavyshe. [Tutoring as a pedagogical phenomenon]. *Cherkasy University Bulletin: Pedagogical Sciences*. (4). S. 10–17 [in Ukrainian].
4. Kovaleva T. M. (2010). *Materialy kursa "Osnovy tjutorskogo sprovodzhdenija v obshhem obrazovanii" : lekci 1-4*. Moscow.
5. Krasnoshchok I. P., Kravtsova T. O. (2019). Pedahohichniy suprovid samorealizatsii maibutnykh fakhivtsiv. [Pedagogical support of future specialists' self-realization]. *Ridna shkola, № 2*. S. 34–39 [in Ukrainian].
6. Mykytiuk S. O. (2012). Resursnyi pidkhid v orhanizatsii tiutorskoi diialnosti u vyshchomu pedahohichnomu navchalnomu zakladi. [Resource approach in the organization of tutoring activities in higher pedagogical educational institution]. *Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S Skovorody. Zasoby navchalnoi ta naukovo-doslidnoi roboty (39)*. S. 111–119 [in Ukrainian].
7. Mykytiuk S. O. (2013) Resursnyi pidkhid yak osnova rozvytku potentsialiv osobystosti maibutnoho vchytelia. [Resource approach as a basis for the development of the future teacher's personality potential]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii (8)*. S. 235–243 [in Ukrainian].
8. *Naukovi pidkhody do pedahohichnykh doslidzhen : kolektyvna monohrafiia, 2012*. [Scientific approaches to pedagogical research : a collective monograph]. [Za zah. red. d. ped. nauk, profesora, chlkor. NAPN Ukrainy V. I. Lozovoi] [in Ukrainian].
9. Rozin V. M. (2014). *Konstruirovani i priroda individualizatsii*. [Designing and nature of individualization]. Moscow. Tver' : SFK-Ofis [in Russian].
10. Semenovska L. (2014). Metodichni aspekty realizatsii tiutorskoho suprovodu vyvchennia pedahohichnykh dystsyplin. [Methodical aspects of realization of tutoring support of pedagogical disciplines study]. *Estetyka y etyka pedahohichnoi dii. Vyp. 8*. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4492/1/Semenovska.pdf> [in Ukrainian].
11. Tolochek V. A. (2008). Intersub'ektyne, intrasub'ektyne i vnesub'ektyne resursy professionalnoj uspehnosti. [Intersubjective, intrasubjective and extrasubjective resources of professional successfulness]. *Vestn. universiteta (Gosudarstvennyj universitet upravlenija), № 2 (40)*. S. 155–161 [in Russian].
12. Tolochek V. A. (2017). Fenomen "resursy": stadii i situatsii aktualizatsii uslovij sredey kak resursov. [The phenomenon of "resources": stages and situations of actualization of environmental conditions as resources]. *Izvestija Saratovskogo universiteta. Novaja serija. Serija Akmeologija obrazovanija. Psihologija razvitija 6.1*. S. 15–20 [in Russian].
13. Ushakov A. A. (2015). Resursnyj potencial integrativnoj obrazovatelnoj sredey pedagoga. [Resource potential of teacher's integrative educational environment]. *Internet-zhurnal "NAUKOVEDENIE". Tom 7, № 4*. <http://naukovedenie.ru/PDF/113PVN415.pdf> (dostup svobodnyj). Zagl. s jekrana. Jaz. rus., angl. DOI: 10.15862/113PVN415 [in Russian].